

Ipl 33 (2/00)

Enhavo

1	Volapük hodiaý (Ralph Midgley)	1
2	Interlingvistiko kaj esperantologio en Rumanio.	
	Bibliografia skizo (Constantin Dominte / Jozefo E. Nagy)	4
3	Novaj libroj	19
3.1	La klasika verko de Drezen en la æina.....	19
3.2	Libro pri lingvo-politiko en la japana.....	20

1 Volapük hodiaý

Ralph Midgley

Estas konate, ke ankoraý ekzistas kelkaj adeptoj de Volapuko, kiuj tamen (verbajne) æuij regas Esperanton. Mi volis iom ekscrii pri la nuna stato de la Volapuka movado, se entute eblas paroli pri „movado“. Pro tio laý mia peto la redaktoro de volapuka cirkulero „Sirkülapenäd“, s-ro *Ralph Midgley* (24 Staniwell Rise, Scunthorpe, South Humberside, DN17 1TF, Britio), verkis tekston, kiun mi sekve publikigas. (Cetere, bv. rigardi Ipl n-ro 28 /1/99), p. 19.

Red.

Antaý sepdek jaroj la ideo de internacia lingvo estis tre populara. Mi bone memoras, ke mia patro parolis kelkajn frazojn en Esperanto. Je tiu tempo mi ankaý tre interesiøis, eæ junulo, pri fremdaj lingvoj, kaj iom amuziøis, kiam mia patro elparolis la vortojn de tiu lingvo. Aliflanke mia onklino tute ne partoprenis lian entuziasmon. Por þi tia ideo estis naýza, æar þi pensis, ke nur lingvo nacia havis veran vivon; la nura ideo de lingvo artefarita ofendis þin multe. Mi kredas, ke tiuj du vidpunktoj æiam ekzistis pri artefarita lingvo; por kelkaj la ideo estis ideala – por aliaj vere naýza.

Kiam *Johann Martin Schleyer* publikigis sian Volapük en 1879, kiu komencis la vivon iom antaýe kiel skribsistemo, tio estis nova ideo por la tiamuloj. Li havis grandan avantaøon,

æar

li

estis lingvisto¹ kaj havis, laý onidiro, scion de pli ol okdek lingvoj; tamen li decidis bazi sian lingvon plejparte sur la angla kaj la germana, æar li kredis, ke lingvo, kiu unuigis tiujn du nordajn lingvojn, estus la plej bona kombino. (Surprize nun, æu ne ? ke la angla fakte iøis mondlingvo). Æar li estis katolika pastro, li ankaý havis tre grandan influon sur la vivo de siaj samtempuloj.

La lingvo Volapük tre entuziasme akceptiøis, kaj kun la tempo aliaj volis iom modifi øin, sed Schleyer rifuzis, æar li estis la eltrovinto de Volapük, ties patro, kaj sen lia propra aýtoritato, nenio povas fariøi.

Sed siatempe inter la adeptoj estis nekatolikuloj, kiuj tute ne akceptis lian starpunkton. Sekve novaj lingvoprojektoj elpensiøis, kaj iom post iom Volapük perdis sian popularecon; la gloraj tagoj de la unua lingvo internacia jaron post jaro malpliiøis.

Tamen kelkaj adeptoj restis fidelaj al Volapük, kaj en 1931 unu el tiuj, Doktoro *Arie de Jong*, kun la plena aprobo de la Akademio de Volapük, publikigis sian gramatikon post dekjara studado de la diversaj punktoj disputemaj, kiuj en antaýaj jaroj tiel afliktis la adeptaron. Finfine li ellaboris version de Volapük, kies fundamento estas la Schleyer-a lingvo – ne alia lingvo – kiu estas hodiaý la lingvo oficiala.

Kio do ankoraý restas de la organiza strukturo de Volapük ? Tre malmulte. La Akademio tute malaperis, kune kun la multaj ekzamenoj kaj honoroj (medaloj, diplomoj); landaj asocioj ankaý malaperis, kune kun kluboj kaj kunvenoj.

Æu io ankoraý do restas hodiaý de la granda organizaøo de la antaýaj jaroj ? Jes. La æefulo kaj vicæefulo ! El la centoj da iamaj publikaøoj restas ankoraý unu. De giganto grandioza ni iøis grupo intima ! Tamen Volapük tute ne mortis.

Kial do lerni Volapukon ?

---

¹ En la angla „linguist“ ankaý havas la signifon „lingvo-scianto“, do nomi Schleyer „lingvisto“ evidente estas anglismo- Red.)

- 1) Eæ hodiaý la lingvo estas unika. Pro la strukturoj de Volapük ne ekzistas koncepto, kiu ne povas esprimiøi per tre konciza maniero; estas kiel mirlando de lingvistika kapablo.
- 2) Volapük ne estas la plej facila lingvo por lerni. Oni devas uzi la kapon; unu / du aliaj lingvoj fanfaronas sian simplecon – oni ne devas eæ lerni tiajn – la gramatiko estas minima, eæ nula, kaj ricevinte ian publikaøon, oni legas tian sen antaýa studio, estas laýdire tiel simple (kaj ankaý teda afero). Sed kun Volapük ne ! Oni devas lerni la lingvon, sed kia rekompenco - la avantaøo povi pliigi la menson kaj ties raciajn kapablojn !
- 3) Volapük estis la unua lingvo artefarita, kiu vere havis praktikan uzadon. Tial estis la komenco de praktika tradicio, kiu daýras eæ øis hodiaý kaj kiu sendube daýros ankoraý multajn jarojn. Kia domaøo estus, se oni øuas la akvon kaj forgesas la fonton. Volapük havis en la pasinteco sufiæe grandan literaturon. Post la lingva aløustigo de Doktoro de Jong ankoraý pli da literaturo naskiøis – literaturo æiaspeca – eæ hodiaý nova literaturo aperas, kaj klare pruvas la taýgecon de lingvo, kies strukturo estas tiel senambigua, konciza kaj bela. Mi persone estas fiera, ke mi havis la okazon kontribui ion al tia longviva tradicio, kiu neniam rompiøis ekde la komenco de ties vivo. Pioniroj preparas la vojon, kaj ankaý zorgas la æiam bezonatajn riparojn !

Kaj pri la estonteco de Volapük ? Lingvoj internaciaj æiam havis amikojn; ili ankaý havis malamikojn. En tiu rilato la lingvo-filozofo *Fritz Mauthner* en la jaro 1906 klare esprimis sin:

“ Se ie ajn troviøus ministro, kiu enkondukus Volapük-on en la lernejon, do mi proklamas por la tuta lerneja junularo de æi tiu þtato la rajton de ribelado!“ Lia ankaý estus dirinta tion pri la aliaj lingvoj artefaritaj. Li havis precize la saman opinion de mia onklino! Tamen estas vere: sen sperti lingvon internacian (= artefaritan) mem, oni tute ne rajtas juøi. Nur fiþoj mortaj naøas kun fluo.

Æu en via regiono oni povas registri sin por kurso de lingvo artefarita en þtatlernejo aý kolegio ? Tre, tre malofte ! Do eæ se ni mem akcpetis la ideon, la þtato þajnas ne konvinkita ! Profuzaj (anglismo devenanta de *profusely* = pli ol, sufiæa, multega -

Red.) estas kursoj pri la lingvoj angla, franca, itala, hispana – eæ japana – centoj !!!
sed pri Volapük, Esperanto, Interlingua ? Ni æuij klopođu !

Jen informfontoj pri la hodiaýa Volapük:

- 1 Zänabür Volapüka (Informcentro pri Volapük)
155 Leighton Avenue
Leigh-on-sea
Essex SS9 1PX, Britujo
- 2 Flenef Bevünetik Volapüka (Internacia Amikaro de Volapük)
24 Staniwell Rise
Scunthorpe
Nort Lincs DN17 1TF, Britujo
- 3 Sinjoro André Cherpillod (Publikaåoj Volapük/Esperanto)
La Blancheti  re
F-72320 Courgenard
Francujo

Publikaåoj:

Sirkülapen  d (monata gazeto havebla d e.)
Volapük 2000 (baza kurso de dek lecionoj havebla de 2)
Vortaroj: Volapük/angla kaj angla/Volapük (havebla de 3.)
Historio de la Universala Lingvo Volapük (havebla de 3).
Diversaj kursoj, informoj, literaturo (havebla de 1)

Interreto:

<http://www.geocities.com/Athens/5383/dejong.html> (Al  ustigo de Dro. De Jong);
www.geocities.com/Athens/Delph/7243/volapuk.html (Lingvokurso)
<http://home.earthling.net/~erilaz/volapop.html> (Miksa  o)
www.visi.com/~dean/volapuk.html (Gramatiko)

2 Interlingvistiko kaj esperantologio en Rumanio

- Bibliografia skizo -

Constantin Dominte kaj Jozefo E. Nagy

Estas tre dezirinde, ke iom post iom kompetentaj interlingvistoj verku bibliografion pri materialoj aperintaj en siaj respektivaj landoj. Tre bonan ekzemplon, eæ modelon, donas la du rumanaj a  toroj. A  i-rilate mi atentigas pri la studio de Florian Ignat

Bociort pri la spertoj en Rumanio, kie øuste la scienca agado ludis gravan rolon æe la revivigo de la Esperanto-movado (Ipl n-ro 24 [1/98]).

Red.

A. Mallongigoj

- ATSI** vd. sub n-ro 7.9.;
- AUT** "Analele Universității din Timișoara. Științe filologice", [Tipografia Universității] Timișoara, **1**, 1962;
- Dim** "Dimineața. Cotidian de informație și opinie democratică", Director: Al. Piru (București), **1**, 1990;
- Forum** "Forum. Revista învățământului superior din România. Publicație lunară editată de Ministerul Învățământului și Științei și Redacția publicațiilor pentru străinătate «România»", **1**, 1959;
- LCSS** "Lucrările cercurilor științifice studențești", Timișoara;
- Lit** "Literatorul. Săptămânal de literatură și artă editat de Ministerul Culturii" [București], Redactor șef: Marin Sorescu, **1**, 1990;
- M** Mencioj;
- NBZ** "Neue Banater Zeitung. Organ des Kreiskomitees der R.K.P. und des Kreisvolksrates Temesch", Temeswar, **1**, 1957;
- NU** "Napoca Universitară. Organ al Consiliului Uniunii Asociațiilor Studenților Comuniști din Centrul Universitar Cluj-Napoca", Cluj-Napoca, **1**, 1974;
- R** Rilat(a{j})oj;
- Rec** Recenzo(j);
- RRL** "Revue Roumaine de Linguistique", Editura Academiei Republicii Populare Romîne, București, **1**, 1956;
- s.a.** sen aŭtoro mencita;
- SCL** "Studii și Cercetări Lingvistice", Editura Academiei, București, **1**, 1950;
- s.j.** sen jaro;
- s.l.** sen loko;
- VRom** "Viața Românească", Iași, **1**, 1905 (București, **1**, 1948).

B. Verkoj:

1. APREOTESEI, Cezar

- 1.1. [Rec] *Grand dictionnaire espéranto-français*, Nouvelle édition avec supplément. Par G. Waringhien, professeur agrégé de l'Université, président de l'Académie espérantiste, SAT Amikaro, Paris, 1976, 368-16 p., en: *AUT*, **15**, 1977, p. 199-200.
- 1.2. *Interlingvistica și esperantologie*, en: *Forum*, **22**, n-ro 10, oct. 1980, p. 77-78.
- 1.3. *Esperanto en la nuntempa Rumanio*, en: "Ferioj en Rumanio", Speciala numero en Esperanto, julio 1983, p. 22-23.

2. ASZTALOS Lajos

2. 2.1. 125 éve született Zamenhof a nemzetközi nyelv alkotója, en: *NU*, **11**, nr. 6, 1984, p. 10.

3. BERARU, M[ișu]

- 3.1. *Metodă pentru învățarea limbii mondiale ayiliare esperanto. Regulile gramaticale. Exerciții. Prefixe și sufixe. Vocabular român-esperanto*, București, 1926.
Vd. ankaŭ sub n-ro 27.1.

4. BETTISCH, Hans

- 4.1. *La originala verkaro de Zamenhof – unu el la iamaj ekiloj de la scienco konsiderado de Esperanto*, en: *ATSI*, p. 8-12.
- 4.2. *Pri la publikigo de la gazeto “La esperantisto” en 1889*, en: *ATSI*, p. 5-8.

5. BLAGA, Lucian

- 5.1. *Conferințe în esperanto despre România în Elveția*, en: "Academica. Revistă de știință, cultură și artă", **1**, 1991, nr. 7, p. 17, kol. III-IV. [Raporto de la elstara poeto kaj filozofo, sin trovinta kulturatašeо ĉe la Ambasadorejo de Rumanio en Berno, favora al E-o, kiel propagandilo de la rumanaj kulturaj valoroj en la eksterlando; la esperantilingvaj konferencoj pri Rumanio prezentitaj de Tiberio Morariu en Svislando, antaŭ la dua mondmallito].
M: Constantin Dominte, *Lucian Blaga*, en: "Istoria gîndirii lingvistice românești. Texte comentate", Redactor responsabil: prof. dr. Lucia Wald, vol. III, [Tipografia Universității] București, 1991, p. 347, n.2.

6. BOIA, Aurel

- 6.1. *11 x 11. Esperanto prin proverbe. Curs minimal*. [sen eldonejo], București, 1977; [multobligita, reeldonita] (Academia de Studii Economice), București, 1979, 32 p.
Vd. ankaŭ sub n-ro 46.1.

7. BOCIORT, Ignat Florian

- 7.1. *Esperanto între pro și contra*, en: "Contemporanul. Săptămînal social-politic-cultural", București, nr. 31, 1975, p. 4.
- 7.2. *Esperanto stiftet völkerfreundschaft. Prof. Dr. ... leitet an der Temeschwarer Volkshochschule die Kurse in dieser Sprache*, en: *NBZ*, nr. 4622, 13 Okt. 1977, p. 2.

- 7.3. O confruntare teoretică modernă: limba internațională ayiliară (90 de ani de la nașterea limbii esperanto), en: *Forum*, **20**, nr. 2, febr. 1978, p. 78-85.
- 7.4. *Esperanto – o cale a înțelegерii între oameni* (convorbire consemnată de Teodor Bulza), en: "Flacăra", București, **28**, nr. 19, 1979, p. 21.
- 7.5. *Lucrări practice de interlingvistică*, [Tipografia Universității] Timișoara, 1979; ediția a II-a, 1980, 298 p. [multobligita].
- 7.6. *Curs de gramatica limbii esperanto. Exerciții. Vocabular esperanto-român și român-esperanto*. Cu colaborarea studenților Mioara Lacrima Dobre și Reinhardt Nicolae-Viwe. Pentru uzul studenților – [Tipografia Universității] Timișoara, 1981, 207 p. (UT CŞS Colectivul de esperanto-interlingvistică) [multobligita].
- 7.7. *De ce esperanto?*, en: "Curs de gramatica limbii esperanto", [Tipografia Universității] Timișoara, 1982, p. VI-XVIII [multobligita].
- 7.8. *Esperanto sau dreptul unei idei la adevăr și demnitate*, en: "Flacăra Almanah (București) 1983", p. 287-290.
- 7.9. [Sub la redaktado de ...]: *Antologie de texte pentru seminarul de interlingvistică* [Tipografia Universității] Timișoara, 1983, 94 p. [multobligita].
- 7.10. *Reflektigo de unuopaj kulturoj en esperantlingvaj publikajoj*, en: *ATSI*, p. 56-57 [laŭ "der esperantist", n-ro 90 (4.1978)].
- 7.11. [Rec.] Giorgio Silfer, *Enkonduko al literatura kritiko*, Someraj universitataj kursoj. Librofako de Literatura Foiro. Liego, 1978, en: *ATSI*, p. 12-13 [laŭ Literatura Foiro, n-ro 72, aprilo 1982].
- 7.12. [kunlabore kun Mioara Lacrima DOBRE], *Curs elementar de esperanto. Gramatică. Vocabular fundamental. Ghid de conversație român-esperanto. Pentru uzul studenților*. [Tipografia Universității] Timișoara, 1983, 131 p.; ediția a II-a, 1983, 204 p.; ediția a III-a, 1984, 203 + 5 p. [multobligita].
- 7.13. *Esperanto*, en: "Esperanto (curs universitar)" [Tipografia Universității] Timișoara, 1990, p. 1-82.
- 7.14. *Un leac pentru gîlceava limbilor*, Convvorbire cu prof. univ. dr. ...., Timișoara. Semnează Romeo Poenaru, en: "Curierul românesc" (București), **2**, nr. 10-12, 15 iunie 1990, p. 6.

8. BOCSA, Luminăta

- 8.1. *Morfologia verbului în română și esperanto*, en: LCŞS 1979, p. 65-66 [Engl.Ab.; res.esper.; îndrumător științific: Ignat Bociort].

9. BOLDAN, Adrian

Vd. sub n-ro 72.1

10. BRAD, Ion

- 10.1. *Emil Isac, un tribun al ideilor noi*, Editura Dacia, Cluj, 1972, p. 261 (fotoj, p. 248-249 k 414-415).
Vd. ankaŭ sub n-ro 35.1.

11. BRÂNCUŞ, Grigore

- 11.1. *Note*, en: B.P. Hasdeu, "Studii de lingvistică și filologie", vol. 2, Editura Minerva, Bucureşti, 1988, p. 516 [seminari- aŭ ekzamenlaboro, *Limbile artificiale* (1896), de August Scriban, disciplo de Hasdeu, la fondinto de la rumana lingvistiko; la teksto konserviĝas ĉe Arhivele Statului-Bucureşti].
M: Vd. sub n-ro 26.2

12. BULENCEA, N[icolae] V.

- 12.1. *Limba esperanto. Studiu analitic*, Editura Litera, Bucureşti, 1974, 184 p.

13. BULGĂR, Gheorghe

- 13.1. *Scriitori români în esperanto*, en "România literară", 15, nr. 32, 1982, p. 23.

14. CAPIDAN, Theodor

- 14.1. *Ideile lui Ioan Heliade Rădulescu despre dialectul românilor din Macedonia*, en: "Revista Macedoromână", 3, nr. 1-2, 1931, p.10-12.
M: Vd. sub n-ro 25.10, 25.13.

15. CART, Th[éophile]

- 15.1. *Primele lecțiuni de esperanto*, trad. G. Robin, ediția a II-a, București-Paris, 1908, IV + 28 p.

16. [CEFEC (E.)]

- 16.1. *Chei a limbii esperanto*, s.l., s.j., 24 p.

17. CIOBANU, Gheorghe A. M.

- 17.1. *Un româscan prezent într-o recentă antologie europeană*, en: "Românul liber. Săptămânal independent" (Roman), 3, nr 61, 9-15 febr. 1991, p. 3. [pri la E-traduko far Const. Bârjoveanu laŭ la poeziajo de G. Topîrceanu, *Testoasa*]
Vd. ankaŭ sub n-ro 63.1.

18. COSTIN, C.

- 18.1. "Esperanto - limba păcii" (dezbatere, Constanța, 12 febr. 1982), en: "Dobrogea Nouă", 35, nr. 10402, 14 febr 1982, p. 2.

19. CRENGĂNIŞ, Adrian

- 19.1. *Să învățăm esperanto* (I), en: *NU*, 10, nr. 1, 1983, p. 12; (II), nr. 2-3, 1983, p. 23; (III), nr. 4, 1983, p. 11; (IV), nr. 5-6, 1983, p. 22; (V), 11, nr. 1-2, 1984, p. 23; (VI), nr. 3-4, 1984, p. 23; (VII), nr. 6, 1984, p. 11; (VIII), nr. 7, 1984, p. 11; (IX), nr. 8, 1984, p. 11; (X), 12, nr. 1, 1985, p. 11.
20. DALET, J.
- 20.1. *Esperanto?*, en: "Orizonturi. Revista păcii", 5, oct. 1960, nr. 65, p. 61-68 [traduko en la rumana].
21. DENECTIN, Tudor (= Dominte, Constantin)
- 21.1. *Esperanto astăzi - în lume și la noi*, en: "Ziarul Științelor și al Călătoriilor" (Serie nouă), 1, nr. 4, august 1980, p. 8, col. II-IV.
- 21.2. [Rec.] *O premieră literară originală. Ghirlanda de aur a serilor de poezie de la Struga*, en: Dim, 1, nr. 179, miercuri 19 sept. 1990, p. 6 [pri "Ora girlando de la poezivesperoj de Struga", Ohrid (Jugoslavio), 1990].
22. DENSUSIANU, Ovid
- 22.1. *Poezia orașelor* [capitro de] "Sufletul latin și literatura nouă", II, 1922 [reprodukta en] "Opere", V, Editura Minerva, București, 1981, p. 154-155 [favore al la artefariteco de la moderna socia vivo].
R: Constantin Dominte, *Ovid Densusianu*, en "Istoria gîndirii lingvistice românești. Texte comentate", Redactor responsabil: prof. dr. Lucia Wald, vol II, Partea a II-a, [Tipografia Universității] București, 1989, p. 27 (+n.7).
- 22.2. *Limba română în secolul al XVII-lea. Evoluția estetică a limbii române /Prelego de 15.XII.1930/*, en: "Opere", III, Ediție critică și comentarii de Valeriu Rusu, Editura Minerva, București, 1977, p. 368 [nefavora al Esperanto].
R: Vd. îi-supre, p. 26-27 (+n.6). Vd. ankaŭ sub n-ro 25.10, 25.13.
23. DOBRE, Mioara Lacrima (= DOBRE, Elisabeta; DOBRE, Elisabeta Lacrima; URSULESCU, Elisabeta)
- 23.1. *Rumanlingvaj esprimoj en Esperanto*, en: *ATSI*, p. 17-20.
- 23.2. *La verba transitiveco en Esperanto*, en: *ATSI*, p. 24-28.
- 23.3. *La adverbo en Esperanto kaj en la rumana el morfologia vidpunkto*, en: *ATSI*, p. 13-17.
- 23.4. *La personaj pronomoj en Esperanto kaj en la rumana*, en: *LCSS*, 1979, p. 71-77 [rumanlingva resumo; sciencia gvidanto: Ignat Bociort].
- 23.5. *Observoj pri la fundamentaj numeraloj en Esperanto kaj la rumana*, en: *LCSS*, 1980, p. 8-13 [rumanlingva resumo; sciencia gvidanto: Ignat Bociort].
- 23.6. *Sociopolitikaj aspektoj de la Esperanto-movado*, en: *LCSS*, 1981, p. 79-84 [rumanlingva resumo; sciencia gvidanto: Cezar Apreotesei].

- 23.7. *Noi poziții în lingvistica românească privind limbile construite*, en: *AUT*, **20**, 1982, p. 88-91.
 Vd. ankaŭ sub n-roj 7.6, 7.12 kaj 64.1.
24. DOBRESCU, Emilian M.
- 24.1. *Comunicarea umană pe glob*, en: *Univers Psycho. Modalități de comunicare*, nr. 1, 1994, p. 34-37 [pri E-o, p. 35, kol. I-II].
25. DOMINTE, Constantin
- 25.1. *Planificarea lingvistică*, en: *Forum*, **20**, nr. 9, sept 1978, p. 49-54 [în generale, pri la lingvoplanado; precipe pri Esperanto, p. 50-51].
 R: Vd. sub n-ro 69.1
- 25.2. [Rec.] *Problemy interlingvistiki. Tipologija meždunarodnyx iskusstvennyx jazykov*, Moskva, 1976, en: *SCL*, **29**, nr. 3, 1978, p. 360-362.
- 25.3. *Consfătuirea Colectivului de Esperanto și Interlingvistică* (Timișoara, sept. 1978), en: *SCL*, **30**, nr. 2, 1979, p. 196; *A doua Consfătuire a Colectivului de Esperanto și Interlingvistică* (Timișoara, septembrie 1979), en: *SCL*, **31**, nr. 1, 1980, p. 112; *A III-a Consfătuire anuală pe țară a Colectivului de Esperanto și Interlingvistică* (Timișoara, 13-14 septembrie 1980), en: *SCL*, **32**, nr. 2, 1981, p. 209; *A IV-a Consfătuire anuală pe țară a Colectivului de Esperanto și Interlingvistică* (Timișoara, 13-20 septembrie 1981), en: *SCL*, **33**, nr. 2, 1982, p. 198-199.
- 25.4. [Rec.] Pierre Janton, *L'espéranto*, Dejième édition mise à jour, Coll. "Que sais-je?", P.U.F., 1977, 128 p., en: *RRL* ("Cahiers de Linguistique Théorique et Appliquée", **17**, n-o 2, 1980, p. 199-202).
 Vd. ankaŭ sub n-roj 30.3, 71.3.
- 25.5. [Kunlaborinto kaj kunordiginto] *Dicționar esperanto-român și român-esperanto. Cu un compendiu de fonetică, lexic și gramatică esperanto*. Colectivul de redactare: asist. Const. Dominte, asist. Ioana Prioteasa, stud. Dana-Ligia Ilin, Jenel Marin, Elena Petruț, Aura Soare. Coordonarea lucrării: Constantin Dominte. [Partea I], 385 p., Partea a II-a, 223 p. [Tipografia Universității] București, 1980 [multobligita; remultobligita ĉe la Libera Universitatea Bukureșto, 1990].
 MRRec: (Zágoni) en "Megyei Tükör" (Covasna, Rumania), nr. 2748, 21.XI.1980, p. 3; Cezar Apreotesei, en "Orizont" (Timișoara, Rumania), nr. 50 (664), 11 dec. 1980, p. 2. kol. II; J. Gheliuc, en "Viața militară" (București), nr. 1, 1981, p. 18. kol. III.; C.D., en "Jugoslavia Esperanto-Revuo Vočo" (Borovo, Jugoslavio), n-ro 6, 1980, p. 92; Mioara Dobre, en "Esperanto" (Rotterdam, Nederlanda), **74**, n-ro 903 (3), marto 1981, p. 48, kol. I; [nesubskribita] en "der esperantist" (Berlin, G.D.R.), **17**, nr. 106 (2/1981), p. 40; [Dorin Hehn] en "El popola Ĉinio" (Beijing, Ĉinio), n-ro 9, 1981, p. 29 k.a.
- 25.6. *Dialog despre esperanto*, en "Universitatea comună" (București), **23**, nr. 1, 1980, p. 5; (II), nr. 2, 1980, p. 11.
- 25.7. [Rec] *Un dicționar practic, complex și foarte util*, en: *Forum*, **22**, nr. 12, dec. 1980, p. 89-93.
 Vd. sub n-ro 49.1.

- 25.8. *Provo provoki diskuton*, en: ATSI, p. 20-22 [Rec. pri: William Auld, *Pri lingvo kaj aliaj artoj*, Antverpeno/La Laguna: TK/Stafeto, 1978, 213 p.; reprenita laŭ "Esperanto" (Rotterdam), 73, n-ro 891 (3) marto 1980].
- 25.9. [Rec] Sokratis Sakellaropoulos, *Fedon de Platon kaj la morto en la filozofio kaj la scienco*, Athena [tiel], 1978 [interne:1977], 160 p., en: ATSI, p. 23.
- 25.10. *Precursori din România ai planificării lingvistice și ai limbilor construite*, en: "Analele Universității București. Limba și literatura română", 34, 1985, p. 65-70 [pri Ion Heliade Rădulescu, planinta unuecigi la orienteŭropajn romanidajn idiomojn, k pri D.D. Philippides, kreinto de metodika lingvo, 1817].
- 25.11. "*Miorița*" în esperanto, en: "Miorița. Revistă de cultură folclorică", Cîmpulung, Bucovina, România, 2, nr. 1 (3), 21 martie 1992, p. 29-34 [Komentoj pri *Şafideto*, rumana popola balado; korekto de la abundaj preseraroj, en la n-ro 2 (4), 23 septembrie 1992, p. 27-28 de la sama revuo].
- 25.12. *Esperanto kaj kulturo (Lastjaraj gazetaraj kaj eldonaj novaĵoj rilate Esperanton en Rumanio)*, en: "Esperanto - Informilo de Rumana Esperanto-Asocio", Redaktoro: Dorin Hehn, Timișoara, Rumania, [n-ro] 3, [19]92, p. 1-2 [multobligita].
- 25.13. *Vorgänger der linguistischen Planung und der künstlichen Sprachen in Rumänien*, en: *RRL*, Tome XXXVIII, Janvier-Juin 1993, N-os 1-3, p. 109-116 [germanlingva versio de n-ro 25.10].
- 25.14. *Despre câteva probleme de interlingvistică*. André Martinet LXXXV, en: SCL, XLIV, nr. 6, 1993, p. 511-516.
Vd. ankaŭ 21, 26.2 kaj 40.1.

26. ECO, Umberto

- 26.1. *Umberto Eco az eszperantóról*: "Ha nem tudnám, hogy mesterséges..." (Fordította: Szász Lenke), en: "A Hét", 24, n-ro 18, 1993. május 7., p. 13-14 [hungarlingva versio de la Intervjuo kun ...: *Esperanto povas fariĝi la Honkongo de lingvoj*, de Fr. Lo Jacomo k l. Ertl, en "Esperanto" (Rotterdam), 86, n-ro 1045 (2), febr. 1993, p. 21-24].
R: "Esperanto" (Rotterdam), 86, n-ro 1049 (6), junio 1993, p. 118, kol. I-II.

- 26.2. "*Mitul limbii materne e nefondat*", Traducere din esperanto și adnotări de Constantin Dominte, en: *Lit*, 4, nr. 7 (127), 18-25 februarie 1994, p. 16 k 15 [rumanlingva versio de la supre menciiata intervjuo].

27. FIRU, Petre

- 27.1. [Kunlabore kun Mișu Beraru] *Dicționar esperanto-român și român-esperanto*, Esperanto-Instituto Rumana, București - Cluj, 1932, 160 p.

28. FROLLO, Marta

- 28.1. *Mic vocabular pentru români*, 1889 [laŭ aliaj fontoj: FROLLO, Marietta, *Dicționar internațional pentru români*, Varsovio, 1889 - unu folio. Kvankam menciiata en *Enciklopedio de*

Esperanto, Budapešto, 1933-1934, tamen la provoj ĝin malkovri tiel en la enlandaj, kiel en la eksterlandaj bibliotekoj, fiaskis].

29. GÁBOR Márton

- 29.1. [Sub la komuna titolo *Az eszperantó más*], en: "A Hét", **13**, n-ro 3, 1982. január 15., p. 10.

30. GEHL, Hans

- 30.1. [Rec.] Detlev Blanke, *Plansprache und Nationalsprache. Einige Probleme der Wortbildung des Esperanto und des Deutschen in konfrontativen Darstellung*, Berlin, 1981, Akademie der Wissenschaften, *Linguistische Studien*, Reihe A., 162 p., en: ATSI, p. 23.
Vd. ankaŭ ĉi-sube:

- 30.2. *Plansprache als Weltsprache* [Detlev Blanke, *Plansprache und Nationalsprache. Einige Probleme der Wortbildung des Esperanto und des Deutschen in konfrontativen Darstellung*, DDR, 1981], en: NBZ, **26**, Nr. 6151, 19. Sept. 1982, p. 2.

- 30.3. [Rec.] "Einführung in die Esperantologie", en: NBZ, **26**, Nr. 6080, 27 Jun. 1982, p. 2 [pri la germanlingva versio de la verko de P. Janton].
Vd. ankaŭ sub n-roj 25.4, 71.3.

31. GRAUR, Alexandru

- 31.1. [Rec.] A. Meillet, *Les langues dans l'Europe nouvelle*, Paris, 1928, XXII + 495 p., en: VRom, **25**, nr. 7-10, 1930, p. 172-174.

- 31.2. *Limbi artificiale și internaționale*, en: "Revista Fundațiilor Regale", București, nr. 6, iunie 1938, p. 579-602 [represaĵo, 27 p.].

- 31.3. *Limbi artificiale*, en: VRom, **35**, nr. 5, 1940, p. 95-98.

- 31.4. *Studii de lingvistică generală. Variantă nouă*, Editura Academiei R.P.R., București, 1960, 516 p. [inter la p. 410-423, la aŭtoro pritraktas kritike tion, kion li nomas artefaritajn lingvojn - volapuko, Esperanto, ido, occidental - kaj duone artefaritajn lingvojn - basic english; inter la p. 423-434, li pritraktas la perspektivojn de la naturaj lingvoj internaciskale uzataj].

32. HELIADE RADULESCU, Ion

- 32.1. *Curier de ambe sexe. Jurnal literar*, Periodul I, De la 1836 pînă la 1838, a doua ediție, București, 1862, p. 355, n.1, p. 371; Periodul II, De la 1838 pînă la 1840, a doua ediție, București, 1864, p. 33-39, 51-66.

33. ILIN, Dana-Ligia

- Vd. sub n-ro 25.5.

34. IORGA, Nicolae

34.1. *Istoria literaturii române în secolul al XVIII-lea (1688-1821)*, vol. II, ediția a II-a, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1960, p. 92 [tre kritika sinteno rilate la projekton de metodika lingvo, 1817, de D.D. Philippides (1758-1832)].

35. ISAC, Emil

35.1. [Letero al Ovid Densusianu] en: "Scrisori către Ovid Densusianu", vol. III, Ediție îngrijită, introducere, note, tabel cronologic și indici de Liviu Onu, Illeana Vîrtoșu și Maria Rafailă, Sub redacția lui Liviu Onu, Editura Minerva, București, 1984, p.34-35.
Vd. ankaŭ sub n-ro 10.1.

36. KIMEL (Dr. S.)

36.1. *Curs complect [sic] pentru învățarea limbii esperanto ... Gramatică și aplicații*, București, 1908, VIII + 92 [-94] p.

37. KUSTÁN László

37.1. [Sub la komuna titolo Az eszperantó más] en: "A Hét", 13, n-ro 3, 1982. január 15., p. 10.

38. MANGU, Vasile

38.1. *De vorbă cu Iorgu Iordan*, Editura Minerva (București), 1982, p. 153-155 [la intervjuito, mondfama romanidisto, esprimas la opinion, aludante Esperanton, ke "la artefaritaj lingvoj estas infanajo"]

39. MARIN, Jenel

Vd. sub n-ro 25.5.

40. MARTINET, André

40.1. *Un interviu cu ... pe teme interlingvistice*, Traducere de Constantin Dominte, en: *Lit*, 3, nr. 13 (82), 2 aprilie 1993, p. 16. [rumanilingva versio de la *Intervjuo kun ... "La lingvoj estas ege artefaritaj"*, de Fr. Lo Jacomo k Detlev Blanke, en "Esperanto" (Rotterdam), 86, n-ro 1044 (1), jan. 1993, p. 4-5].

R: "Esperanto" (Rotterdam), 86, n-ro 1049 (6), junio 1993, p. 118, kol I-II.

Vd. ankaŭ sub n-ro 25.14.

41. MURNU, George

41.1. *Câteva pagini din trecutul nostru*, en: "Revista Macedonia", 2, nr. 9, noiembrie 1889, p. 256.

M: Vd. sub n-ro 25.10.

42. NAGY József (= Nagy E. József; Nagy, Iosif)

42.1. [Sub la komuna titolo Az eszperantó más] en: "A Hét", 13, n-ro 3, 1982. január 15., p. 10.

42.2. *A mesterséges nyelvek történeti áttekintése*, en: A Bukaresti Petőfi Művelődési Társaság Értesítője 1991-1993, Kriterion Könyvkiadó Bukarest, 1995, p. 61.

42.3. *Eszperantó*, en: Romániai Magyar Szó, Szabad Szombat melléklet 9. szám 1995. március 4-5.

42.4. *Zamenhof emléke*, en: Romániai Magyar Szó, új sorozat 1993 szám, 1996. április 29.

43. NICOLAESCU-STOICA, Cristian

43.1. *Eminescu în esperanto*, en: "Caietele Eminescu. Colocviul Național Studențesc «M. Eminescu» ", Iași, 7, 1986, p. 473-479 [pri la tradukajoj en E-o el la poezia verko de la rumana nacia poeto].

44. NICOLAU, Edmond

44.1. *Limbaje proiectate destinate comunicării interumane*, en: "Limbaj și strategie", Col. Știință pentru toți, 211, Cunoștințe despre om și societate, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1983, p. 112-118.

45. NICOLAU-PLOIEȘTI, Emil

Vd. sub n-ro 56.1

46. NIȚESCU, Ionel

46.1. *Miorița în esperanto*, en: "Flacăra Almanah" 1980 p. 120-123 [intervjuo kun d-ro A. Boia].

47. NOICA, Constantin

47.1. *Interpretare la Cratylos*, en Platon, "Opere", III, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1978, p. 215 (n.1) - 216 [La nuntempa elstara rumana filozofo asertas, ke la angla lingvo "ekzercas hodiaŭ veran kolizian ŝokon al la spirito, kun riskoj por la ĉi-lastaj"; li konsideras, malrekte, E-on, kiel "nova lingvo", kies "elementoj estas nearbitrecaj, ĉar ĝi uzas la elementojn de la realaj lingvoj"].

48. ONET, Ionel-Jeannel

48.1. *Esperanto între a fi sau a nu fi*, en: *NU*, 11, nr. 3-4, 1984, p. 22, kol. I-III.

48.2. *Despre o anume speranță*, en: "Puntea", Periodic al Uniunii Democratice Maghiare din România, 3, nr. 11-12, nov.-dec. 1992, p. 11.

R: "Esperanto" (Rotterdam), 86, n-ro 1049 (6), junio 1993, p. 118, kol I-II.

49. PĂLTINEANU, Viorel

49.1. *Dicționar practic pentru studenții străini (1000 de cuvinte românești)*, Cluj-Napoca, 1980, II + 2 + 192 p. (Universitatea "Babeș-Bolyai", Cluj-Napoca, Facultatea de Filologie) [seplingva vortaro de la rumana, kun ekvivalentoj ankaŭ en E-o].

Rec: Vd. ĉi-supre, sub n-ro 25.7.

50. PARASCHIVESCU, Florian

50.1. *Manual pentru învățarea limbii internaționale esperanto* (Cuvânt înainte de Șt. Freamăt), Comitetul de inițiativă pentru Esperanto din R.P.R., Craiova [1958], 30 p.

51. PETRUC, Elena

Vd. sub n-ro 25.5.

52. PRIOTEASA, Ioana

52.1. *Limbi artificiale*, en: "Tratat de lingvistică generală", Sub redacția: Acad. Al. Graur, S. Stati, Lucia Wald, Editura Academiei Republicii Socialiste România, București, 1971, p. 431-445; [nova eldonkvento, plibonigita, de la sama traktato], București, 1972, p. 433-447. R: Aurel Boia, en "Esperanto" (Rotterdam), n-roj 7-8/1977, p.15 kol. I.

52.2. *Un punct de vedere actual cu privire la limbile construite*, en: ATSI, p. 47-49.

52.3. *O importantă sarcină a interlingvisticii*, en: ATSI, p. 44-47.

53. RAMÓN Y CAJAL, Santiago

53.1. *Drumul spre știință*, Traducere efectuată de dr. Șt. Iacob după ediția a VI-a spaniolă, 1923 - "Reglas y consejos sobre investigación científica", Editura Politică, București, 1967, p. 112 [La Nobelpremiito por Medicino, 1906, pri la internaciaj lingvoj, nefavora al la ideo de revivigo de la latina, nek al la lernado de volapuko aŭ E-o].

54. REINHARDT, Nicolae-Viwe

Vd. sub n-ro 7.6.

55. RELGIS, Eugen

55.1. *Esperanto, limba viitorului*, Editura "Societății Esperantiste Române", București, 1945, 32 p.

56. ROBIN, Gabriel

56.1. *Manual complect [sic] de limba Esperanto în zece lecționi*, Editura Esperanto, București, 1909, 180 p.; [reeldono] *Manual complect [sic] pentru învățarea limbii universale ajutătoare esperanto în zece lecționi. Exerciții și sintaxă*, Ediția a II-a, revăzută și reeditată [sic] de Emil Nicolau-Ploiești, Ploiești, 1927, VI + 135 p.

56.2. *Cheia manualului complect (sic) de limba Esperanto în zece lecționi*, București, 1909, 50 p.

57. SCHMIDT, Gertrude

57.1. *Clasificarea complementelor limbii esperanto. Privire comparativă cu limbile română și engleză*, en: ATSI, p. 31-35.

57.2. *Pe marginea categoriei de caz în esperanto*, en: ATSI, p. 35 - 42.

58. SLAVE, Elena

58.1. *Limbi internaționale*, en: "Introducere în lingvistică", Elaborată de un colectiv condus de acad. prof. Al. Graur, [ed. I], Editura Științifică, București, 1958, 333 p.; ediția a II-a, Editura Științifică, București, 1965, 380 p.; ediția a III-a revăzută și adăugită, Editura Științifică, București, 1972, p. 319-326 [germanlingva versio: *Internationale Sprache*, en: "Einführung in die Sprachwissenschaft", Von einem Kollektiv unter der Leitung von Al. Graur, Aus dem Rumänischen übersetzt und herausgegeben von Ingeborg Seidel-Sloty, Akademie-Verlag, Berlin, 1974, p. 484-495].
Vd. ankaŭ sub n-ro 71.1.

59. SOARE, Aura

Vd. sub n-ro 25.5.

60. SOCOLESCU, M[ihai]

Vd. sub n-ro 72.1.

61. SZILÁGYI N. Sándor

61.1. *Mire való az eszperantó - és mire nem?*, en: "A Hét", **13**, n-ro 5, 1982. január 29., p. 11.

62. TRIFOI, Mihai

62.1. *Az eszperantológusok III. Konferenciája*, en: "Megyei Tükör" (Covasna), XIII, nr. 2729, 1980 október 30, p. 4.

62.2. *ESPERANTO. Curs rapid de învățare a limbii internaționale fără profesor*, [Sfântu Gheorghe], 1996, 40 p.

63. ULICI, Laurentiu

63.1. *O gramatică în culori*, en: "Luceafărul", nr. 27, 1 august 1990, p. 5 [la aŭtoro, literatura kritikisto, ne konfidas la ideojn de artefarita internacia lingvo, kiu anstataŭu la naturajn lingvojn; lia teksto aperis, kiel *Anstataŭ antaŭparolo*, en: "Balkana Antologio (volumo I)", RUMANA ANTOLOGIO", Internacia Kultura Servo - Zagreb, 1990, p. 9-12].

64. URSULESCU, Elisabeta

64.1. *Esperanto*, en "Viața monahală", **4**, nr. 7-9 (11), iulie-septembrie 1993, p. 10-11.
Vd. ankaŭ sub n-ro 23.

65. VAJDA Sándor

65.1. *Nyelvi vitánál több*, en: "A Hét", **6**, n-ro 33, 1975, p. 2.

66. [VASILE, Geo]

66.1. [Rec] *Esperanto - idiomul comunicării planetare și al poeziei*, en: *Dim*, **2**, nr. 1 (260), vineri 4 Ianuarie 1991, p. 2 [pri la RUMANA ANTOLOGIO, 1990].
Vd. ĉi tie, sub n-roj 17.1 kaj 63.1.

67. VANGHELOVICI (N.)

67.1. *Metodă de a învăța limba universală esperanto (fără profesor)*, ediția I-a, Iași, 1927, 70 p.

68. VERNESCU, Doni

68.1. *Evoluția ideii de limbă universală de la dialectele grecești la "esperanto"* (Conferință), București, 1947, 13 p.

69. VRACIU, Ariton

69.1. *Limbi internaționale construite*, en la propria "Lingvistică generală și comparată", Editura Didactică și Pedagogică, București, 1980, p. 273-284.

70. WAITZ, Balthasar

70.1. *Esperanto als Bühnensprache. Internationale Anerkennung für die Theatergruppe "Thespis" des temeswarer Jugendhauses [Caragialestück in Esperanto]*, en: NBZ, Nr 5-929, 30. Dez. 1981, p. 5.

71. WALD, Lucia

71.1. [Kunlabore kun Elena SLAVE], *Ce limbi se vorbesc pe glob*, Editura științifică, București, 1968, 295 p. [pri Esperanto, p. 271-272].
Vd. suprē, sub n-ro 58.

71.2. *Sisteme de comunicare umană*, Editura științifică, București, 1973, 217 p. [pri esperanto, p. 117-121].

71.3. [Rec] Pierre Janton, *Einführung in die Esperantologie*, traducere din franceză de Günther Becker și Maria Becker-Maisberger, Hildesheim-New York, Georg Olms Verlag, 1978, 104 p., en: SCL, 32, 1981, nr. 2, p. 102.
Vd. ankaŭ sub n-roj 25.4 k 30.3. Esperantlingva versio de n-ro 71.3, en:

ATSI, p. 42-43.

71.4. [Rec] Detlev Blanke, *Internationale Plansprachen. Eine Einführung*, Berlin, Akademie Verlag, 1985, 408 p., en: SCL, 39, nr. 2, 1988, p. 177-179.

71.5. *Împotriva turnului Babel*, en "Revista cultului mozaic", 35, Nr. 689, 1 aprilie 1990, 6 Nisan 5750, p. 4 [biografio kaj konceptaro de Zamenhof + fotoportreto].

72. WELTHER, L[udovic]

72.1. [Kunlabore kun Adrian BOLDAN kaj Mihail SOCOLESCU] I. *Curs practic minimal de limba esperanto*; [Mihail SOCOLESCU] II. *Minim lexical esperanto-român*, București, 1967, [multobligita].

73. ZÁGONI Jenő

- 73.1. 130 éve Szentkatolnai Bálint Gábor, en: "Aluta" Studii și comunicări, VI-VII, 1974-1975, Jarlibro de la muzeo de Sf. Gheorghe - Rumanio, p. 373.
- 73.2. *Egy időszerű nyelvi kérdésről*, en: "Korunk" (Cluj-Napoca), 37, nr. 9, 1978. szeptember, p. 772.
Vd. ankaŭ MR sub n-ro 25.5.

74. Zamenhof, L[udoviko] L[azaro]

- 74.1. *Fundamento de Esperanto*. Gramatică, exerciții și vocabularul de bază al limbii universale ayiliare esperanto, de ..., Ed. Biblio filică, București, s.j., IX + 118 (-120) p.
- 74.2. *Despre formarea limbii esperanto*, en: *NU*, 11, nr. 8, 1984, p. 9.

75. s.a.

- 75.1. * * * *Esperanto-rumana vortaro* (Fervojista Esperanto-Rondo [Brașov]), 1969, 12 + 94 p. [multobligita].
- 75.2. * * * *ADLI - o nouă limbă internațională?*, en: "Lumea" [București], nr. 34, 1984, p. 30.
- 75.3. *Manual dicționar poliglot în 8 limbi. Română, esperanto, franceză, engleză, germană, olandeză, spaniolă, italiană*, s.l., s.j. [reeldono (Cluj-Napoca, 1992)], 381 p.

C. Periodaĵoj

- P.1. *Rumana Esperantisto*. Oficiala Organo de la Rumana Esperantista Societo, s.l., 1908-1910.
- P.2. *Danubo*. Organo de la rumanaj kaj bulgaraj esperantistoj, 1910-1912 [nekompleta kolekto en la Biblioteko de la Rumana Akademio].
- P.3. *Esperanto*. Organ pentru răspîndirea limbii universale ajutătoare esperanto (Ploiești), 1925-1927 [nekompleta kolekto en la Biblioteko de la Rumana Akademio].
- P.4. *Esperantistul*. Suplement esperantist al ziarului "Marea Neagră", Constanța, 1932-1934 [Biblioteko de la Rumana Akademio].
- P.5. *Esperanto în serviciul păcii*. Buletin informativ al Comitetului de inițiativă pentru esperanto din Republica Populară Română, București, 1957 [unika numero; Biblioteko de la Rumana Akademio]. [multobligita].
- P.6. *Ferioj en Rumanio*, [specialaj numeroj], julio 1978 k julio 1983 [sintezaj esperantlingvaj numeroj de la revuo de la Ministerio de Turismo de Rumanio adresita al eksterlando, ĉefe en angla, franca, germana kaj rusa eldonoj].
- P.7. *Esperanto - Informilo de Rumana Esperanto-Asocio*, Timișoara, Redaktoro: Dorin Hehn, 1992-1993.

Kompletigo:

Blanke, Detlev (1972): Dictionarul Complet al Unei Limbí Modelate. REC pri „Plena Ilustrita

Vortaro de Esperanto“ En: Analele Universitatii din Timisoara, Seria Stiinte Filologice, X, p.
298-300

Prof. d-ro I. Florian Bociort atentigis ankaý pri jenaj verkoj:

Bociort, Ignat Florian (1978): Romania pitoreasca la 20 de ani. En: „Ferioj en Rumanio“, speciala numero en Esperanto, julio 1978, p.23.

(1995) Kunordiginto: Dictionar esperanto- roman. Coordinator I. F. Bociort, control stiintific: I. F. Bociort, Maria Butan, Aurora Bute. Autori: I. F. Bociort, Ana Brutiu, Maria Butan, Aurora Bute, Ana Curiman, Dorin Hehn, Florica Popa. Au colaborat partial: Gabriel Tabor, Dorin Cosma, Hans Vastag. Asociata Oamenilo de Stiinta din Romania – Filiala Timisoara- Comisia de lingvistica si esperantologie. Centrul de Esperanto din Timisoara, 278p.

De ce este necesara limba esperanto ?, p. 8-12

(1995): Estetica literara. Timsioara, Editura Eurobit, vol. I, 518 p., vol. II 436 p. ,:
De cezumatul in esperanto ? En: vol. I, p. 447-471.

(1997): Ventru International Esperantofon de Stiinta si Cultura la Timisoara. En: Renastere banateana, Paralela 45, Supliment de cultura, literatura si arte al zuiarului „Renasterea banateana“, 1. iuj.1997, p. 8

(1997): Esperanto. Consemnari de memorial. En: Renasterea banateana. Paralela 45 (Serial de articole). Nr. 1: Timisoara si modelul romanesc al activitatii esperanto, 8.iul. 1997, p.8; Nr. 2: Timisoara, centrul activitatii esperanto din Romania, 15. Iul. 1997. Nr. 3: Timisoara –Berlin, Premisele unei indelungate intrajutorari, 29. Iul. 1997, p. 8. Nr. 4: Cateva succese si mari deziluzii, 5. Aug. 1997, p. 8. Nr. 5: Ideea aceasta este justa, imi iau raspunderea pentru ea, 12. Aug. 1997, p. 8. Nr. 6 : Drumuri, drumuri..., 26. Aug. 1997, p. 8. Nr. 7: „O initiativa admirabila“ su un destin medieval (I), 2. Sept 1997, p. 8. , „O initiativa admirabila“ su un destin medieval (II), 9. Sept. 1997, p. 8. Nr. 8: Cu nostalgia unui imparat demofil (I), 15 sept. 1997, p. 8 (Parto II perdita en la redakcio). Nr. 9: „Si cce nenorocire credeti ca ar fi dacaar disparea limba romana ?“, 28 oct. 1997, p. 8. Nr. 10: Intre ipocriziile politicii si unele nalaturiri ale culturii, 9.dec. 1997, p. 8 (aperis aý estas aperontaj la ceteraj „Consemnari de memorial“, espereble øis la numero 24, sedmi ne havas ilin en Berlin_- I. F. B.)

(1998), Kunordiginto: Mic ghid de conversatie toman – esperanto – francez –german. Pentru uzul studentilor. Autoroj: Elisabeta Ursulescu, Dominique During, Alice Ruda. Timisoara: Imprimeria Mirton, 114 p.

(Mi pardonpetas la rumanajn legantojn pro la ignoro de la multegaj specialaj diakritaj signoj, mankantaj en la skribo de Æapelilo – D.B.).

Pro eventualaj kompletigoj bv. direkti vin al:

d-ro Constantin Dominte,
Str. Otesani, Nr. 20, BL. T 23,
Sc B, Et. 5, Ap. 27
RU – 72 22 33 –Bucuresti

3 Novaj libroj

3.1 La klasika verko de Drezen en la æina

De LIU Haitao mi ricevis la æinan eldonon de la klasika verko „Historio de la Mondolingvo“ de Ernest K. Drezen kaj la rilatajn informojn:

Drezen, Ernest (1999): Shijie Gongtongyu Shi. Beijing: Shangwu Yingshuguan, 410 p.
(Tadukis Xu Mo. Reviziis Hang Jun. Antaýparoloj de Hu Shen kaj Chen Yuan).

La libro aperis en unu el la plej bonaj eldonejoj de Æinio, kiu specialoas pri sciencaj verkoj. Kvankam la apero de la libro estas vera evento, restas bedaýri, ke oni ne bazis la tradukon sur la senerarigita kaj modele eldonita 4-a eldono, kiun redaktis Sergej Kuznecov (Moskvo: Progreso, 1991)

3.2 Libro pri lingvo-politiko en la japana

Aperis jena libro en Japanio, kies redakton realigis junaj interlingvistoj.

Kotoba e no Kenri (Rajto je lingvoj)

Redaktis: Studgrupo pri lingvaj rajtoj (æefe USUI Hiroyuki k. KIMURA Goro)
Eldonis: Sangensya-eldonejo (faka eldonejo pri socilingvistiko) 1999, ISBN 4-88303-061-X

Enhavo (japanlingva):

Antaýparolo (USUI Hiroyuki & KIMURA Goro)

1-a parto Simpozio "lingvo kaj homaj rajtoj"

(okazinta en Tokio, 24.10.1998)

- Malplimultaj lingvoj kaj lingvaj rajtoj en Eýropo (HARA Kiyosi)
- La revivigo de la Ajnua lingvo (NAKAGAWA Hirosi)
- Lingva situacio kaj lingvaj rajtoj de Koreoj en Japanio (HUZII Konosuke)
- Esperanto kaj lingvaj rajtoj: duobla rilato (TANI Hiroyuki)
- Demandoj kaj respondoj

2-a Parto Studioj pri lingvaj rajtoj

- Lingvo kaj stato en Europo (Heinz Kloss, trad. TANAKA Katuhiko)
- Lingvaj maljustecoj kaj rajtoj (Robert Phillipson & Tove Skutnabb-Kangas, trad. KIMURA Goro)
- Esperanto kaj lingva politiko: esplori la taskojn (Mark Fettes, trad. KIMURA Goro)

3-a Parto Dokumentoj

- Universala deklaracio pri homaj rajtoj [parto]
- Internacia konvencio pri lingvaj rajtoj [parto]
- UN Deklaracio pri rajtoj de personoj apartenantaj al naciaj aý etnaj, religiaj kaj lingvaj

minoritatoj

- Universala deklaracio pri lingvaj rajtoj
- Deklaro pri lingvaj rajtoj (Lingva Societo en Usono)
- Manifesto de Prago de la movado por la internacia lingvo Esperanto
- Leøo por subteni la kulturon de la Ajnuoj [parto]
- Postparolo
- Prezento de kontribuantoj

Eldonas: Centro de Esploro kaj Dokumentado pri la Monda Lingvo-Problemo (CED) æe UEA, Nieuwe Binnenweg 176, NL-3015 BJ Rotterdam, Nederlando.

Red.: Detlev Blanke,

Otto-Nagel-Str. 110, DE-12683 Berlin, tel.:++ 49-30-54 12 633, fakso:++ 49-30-54 56 742.

< blanke.gil@snafu.de > Mendojn oni direktu nur al UEA, kontribuojn nur al la redaktoro, se eble per la retpoþto aý diskede. Artikoloj sen indiko pri aýtoreco estas de la redaktoro. Represo kun fontindiko permesata. Estas bibliografiitaj nur posedataj materialoj. Bv. sendi ilin al la redaktoro.
